

zott ügyészi és bírói ellenőrzését; ugyancsak a bűnvádi eljárás-humánus szellemének megóvása érdekében kívánja a fogház-rendtartás szabályainak és a büntetés elengedésére vonatkozó szabályoknak a foglyok érdekében való emberséges és egyenlő kezelését; hangsúlyozza a vádтанácsi hatáskör visszaállításának, valamint a semmisségi panaszok kiterjesztésének, továbbá a büntető egyesbírói rendszer reformjának szükségességét stb. stb.

A VI. (illetékügyi) szakbizottság referátuma alapján lándzsát tör a vándorgyűlés a szociális gondolatnak az illetékügy terén való kiépítése általában az illetékrendszer egyszerűsítése érdekében és számos nagy gazdasági horderejű konkrét illetéksérelemre mutat rá.

Foglalkozott végül a vándorgyűlés a mezőgazdasági hitel problémáival is, legfőképen az e téren uralkodó jogbizonytalanság megszüntetésének, az adós és hitelezői érdekek összeegyeztetésének, valamint a gazdahitel biztosításának problémakörét érintve.

Dr. Neugröschel Endre.

A devizarendeletek és a perköltség. Immár harmadik éve, hogy a devizarendeletek életben vannak, de leépítésükről még szó sincs. Ugy látszik, a beteg gazdasági élet reguláris intézményévé váltak. Ennek megfelelően — mint az új jogintézmények általában —, egyre több és több ponton kerülnek relációba a már meglévőkkel. Így már több ízben kellett bíróságainknak foglalkozniok azzal a kérdéssel, mikép viszonylanak a devizatilalmak az *érvénytelenségi szabályokhoz*, nevezetesen, vajjon a devizarendeletekbe ütköző magánjogi rendelkezás (fizetés, letét, engedményezés, hitelnyújtás, hitel igénybevétele, stb.) mily természetű jogi hiányosságban szenved, az ilyen ügylet abszolote vagy relative semmis, megtámadható, avagy csak tiltott-e? Vagy mikép viszonylik a fizetési tilalom és a 4550/1931. M. E. sz. r. 5. §-a által intézményesített per-felfüggesztés a követelés *elévüléséhez*, nevezetesen nyugszik-e az elévülés azon idő alatt, amely alatt a hitelező követelését nem érvényesíti? (I. dr. Pethő Tibor: Időszzerű váltójogi kérdések, Polgári Jog 1933: 113. lap). Vagy mi a fizetési tilalmaknak az *effektivitáshoz* való viszonylata? (I. dr. Schwarz Tibor cikkét a Ker. Jog 1932. 101. lap és ifj. dr. Nagy Dezső cikkét lapunk 1932. évf. 79. l.).

Ugyanígy felmerült a behajtási tilalomnak a *perköltséghez* való viszonylati kérdése is, amelyre vonatkozóan ezuttal nehény rövid észrevételt kívánunk tenni. Tegyük fel, hogy a külföldi hitelező által folyamatba tett per le volt folytatható, mert alperes nem védekezett a felfüggesztési kifogással, illetve védekezett ugyan, de nem tudta pro-

dukálni a Magyar Nemzeti Bank halasztást adó vagy fizetést tiltó nyilatkozatát. Tudjuk azonban, hogy ha alperest a bíróság ez akadály híján el is marasztalja, felperes még nem tudja a végrehajtást elrendeltetni a devizakorlátozások szerinti fizetésre kötelezett adósa ellen, ha nem tudja a M. N. B. végrehajtási engedélyét bemutatni. Kérdés már most: felperesi ügyvéd be tudja-e ennek ellenére is hajtani költségeit, avagy kell-e erre behajtási engedély, más szóval: vajjon a végrehajtást korlátozó rendelkezések hatálya alá esnek-e a perköltségek is?

A válaszok megoszlanak. Az egyik álláspont szerint — és ez a túlnyomó —, a behajtási tilalom a perköltségekre is vonatkozik, és pedig azzal az indokolással, hogy a perköltség a főkövetelés járuléka és mint ilyen, annak jogi sorsát osztja. Ezt mondta ki röviddel ezelőtt a Budapesti fviteli törvényszék 21. Pf. 17894/1933. döntése (Medzihradzky: Jogesetek 1933: 150. sz.) is. Ám éppen ezen döntésnek itt bővebben ismertetni nem kívánt indokolásából a fviteli törvényszéknek oly elvi álláspontjára lehet következtetni, hogy az esetben, ha a perbeli jogi képviselő a Ppé. 18. §-a értelmében *saját nevében* kéri a perköltségek erejéig a végrehajtást, az elrendelendő, behajtási engedélyre érésben szükség nincs.

Van azután álláspont, amely szerint a perköltség nem esik a devizatilalmi rendeletek hatálya alá. Így döntött pl. a Bpesti Tábla 8570/1932. határozatában (Magyar törvénykezés 1933: 35. lap) és a Bpesti árú- és értéktőzsde választott bírósága 478/1933. h. sz. ítéletében (Ker. Jog 1933. márciusi szám).

Jogszabályi érveket mindegyik álláspont tekintetében pro és kontra egyaránt lehet találni, ám leghelyesebb a gazdasági igazság szerint rendezni a dolgot. Már pedig így nézve, teljesen indokolatlan a perköltség behajtást is tilalom alá vetni, hiszen a költségek *belföldi* ügyvédet illetnek. A külföldi hitelezővel szemben fennálló fizetési tilalomnak sem az a célja, hogy az adós moratóriumot élvezzen, hanem hogy végeredményben a fizetési eszközök ne menjenek külföldre, és ne rontsák valutánkat. Helyes álláspontnak tehát azt találom, hogy a kényszerbehajtásnak a *költségekre* vonatkozóan ne legyen akadálya akkor sem, ha egyébként a tőke erejéig végrehajtás nem is vezethető. Ezzel, az intézmény céljából derivált eredménnyel szemben nem lehet jelentőséget tulajdonítani annak a dogmatikus érveknek, hogy a perköltségkövetelés *járu-lékos*, és ezért osztania kell a főkövetelés sorsát, mert vajjon a bértőke előnyössége kiterjed-e akár csak a kamatra

és költségre? Nem, holott ott is kamat és költség járulékosak. De nem terjed ki azért, mert más megfontolásból helyesnek látta a gyakorlat olyan álláspontot elfogadni, hogy a járulékok e vonatkozásban ne osszák a főkövetelés sorát. Már pedig a devizatilalmaknál a *belföldi* jogalany követelésére vonatkozóan eszik a tilalom indoka.

Azt, amit a devizarendeletek szerint nem lehet végrehajtás után behajtani, nem szabad önkéntesen fizetni és elfogadni sem. Nem volna-e képtelenség, hogy ha az adós a költségeket ki akarná fizetni, a belföldi ügyvédnek a fizetés elfogadását meg kellene tagadnia azért, mert a külföldi hitelezőt illető követelés nem hajtható be?

Az egyik legközelebbi devizarendeletben ezen vitáknak elejét veendő, ki kellene mondani, hogy a perköltség nem esik a devizarendeletek korlátozó hatálya alá.

Dr. Balla Ignác.

A pécsi országos ügyvédggyűlés illetékjogi bizottságának munkája.

Régi hiányt pótolta a pécsi vándorgyűlés szervező bizottsága, amikor az ezidei vándorgyűlés programjába az illetékjog aktuális kérdéseinek megvitatását is felvette. Nemcsak azért helytálló ez a megállapításunk, mert az ügyvédséget, mint a jogszabályok elsősorban alkalmazóit és a gyakorlati és gazdasági életbe való átültetőit, az a kötelesség terheli, hogy a jogszabályoknak minden területével foglalkozzék és így a nyilvánosság előtt még ma is nagyon elhanyagolt pénzügyi jog területével is. Hanem azért is, mert a pénzügyi jogi és különösen az illetékjogi szabályok között sok olyan rendelkezés van, ami ma már idejét múlt, pénzügy ethikailag nem állja meg a helyét és ok nélkül, vagy legalább is nem kellő okkal akadályozza a gazdasági vérkeringést. Már pedig ma, gazdasági életünk újjáépítése során minden, a legkisebb jelentőségűnek látszó akadályt is el kell hárítanunk annak útjából. Az ügyvédség, mely mindig felismerte, hogy saját érdekeit is csak a köz érdekein keresztül tudja helyesen támogatni, a pécsi illetékjogi bizottság munkájában nagy szolgálatot tett, s e munka ismertetése kapcsán itt is le kell szögeznünk, hogy bár minden vonatkozásban sürgős meghallgatásra találnának az ott kitermelt gondolatok, nagy lépéssel haladnánk előre a gazdasági vérkeringés felindítésében.

Természetes, hogy elsősorban a törvénykezési illetékek foglalkoztatták a bizottságot, minthogy az ügyvédi munkásság területén legelsősorban ennek az illetéknek a hibái éreztetik súlyos hatásukat. A bizottság ismét felemelte tiltakozó szavát